

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської та японської філології

Курсова робота
з японської філології
на тему:

СПОСОБИ, ПРИЙОМИ ТА МЕТОДИ ПЕРЕКЛАДУ З ЯПОНСЬКОЇ
МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

Студентки групи Яп07-21
факультету східної і слов'янської філології
денної форми здобуття освіти
Освітньої програми: Японська мова і
література та переклад, західноєвропейська
мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.069
Східні мови та літератури (переклад
включно), перша – японська
Цандекової Вероніки Мирославівни
Науковий керівник: викл. Дементьєва Тетяна
Сергіївна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС ____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1.....	5
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕРЕКЛАДУ.....	5
1.1. Поняття «перекладу» у міжкультурній комунікації.....	5
1.2. Основні принципи перекладу, і особливості японського перекладу.....	7
Попередньо було розглянуто важливість перекладу у міжкультурній комунікації. Зараз ми розглянемо детальніше основні принципи перекладу та їх значення у процесі.....	7
Лорд Вудхауслі відзначав три основні принципи перекладу:.....	7
Висновки до 1 розділу.....	13
РОЗДІЛ 2.....	14
ПРОБЛЕМАТИКА ОНОМАТОПОЕТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ В ПЕРЕКЛАДІ З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ. ПРИЙОМИ, СПОСОБИ ТА МЕТОДИ У ПЕРЕКЛАДІ З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ.....	14
2.1. Проблеми розуміння та перекладу онома topoетичної лексики японської мови.....	14
2.3 Різні прийоми, способи та методи у перекладі японської мови на українську.....	21
Висновки до розділу 2.....	27
ВИСНОВКИ.....	28
АНОТАЦІЯ.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32

ВСТУП

Сьогодні явище перекладу стає все більш поширеним і популярним у всьому світі. Переклад між різними мовами - це складний процес, що характеризується специфічною діяльністю, спрямованою на інтерпретацію змісту тексту однією мовою та створення нового еквівалентного тексту іншою мовою. Дослідженням перекладу як багатогранного процесу займалися такі науковці як С.Бобрівник, І.Теплюк, С.Гайдученко, Л.Гончаренко, Т.Гальчак, О.Шевченко, В.Карабан, та ін.

Через глобалізацію інтернету, у світі поширилася міжнародна комунікація між різними країнами. Глобальне розширення інформативних технологій було розвинуто від листування та бронювання дзвінків в районних центрах до натиску однієї кнопки на екрані мобільного пристрою.

Мовний бар'єр завжди був перешкодою у спілкуванні, але з розширенням комунікативних можливостей між людьми, завдяки інтернету, ця проблема значно зросла. Тому сфера перекладу стала більш потрібною у щоденному житті.

Актуальність дослідження: Переклад являє собою складний і багатогранний процес, що вимагає розуміння мови джерела, культурних особливостей, а також відповідності контексту оригінального тексту. У контексті перекладу з японської мови ця складність особливо виражена, оскільки японська мова має свої унікальні особливості, і в багатьох аспектах відрізняється від української мови, таких як граматики, культурні особливості, міфологія, гумор та інше, тому переклад з японської на українську мову потребує специфічних підходів та методів перекладу. Щоб правильно перекласти японську мову перекладачеві потрібно знати способи, прийоми та методи перекладу.

Мета дослідження:

Ця курсова робота має на меті дати розуміння різних аспектів перекладу на основі японської мови та визначити найкращий підхід до вирішення перекладацьких завдань у цьому контексті.

Завдання дослідження:

1. Розкрити поняття «перекладу» у міжкультурній комунікації
2. Проаналізувати деякі різні прийоми, способи та методи у перекладі японської мови на українську.
3. Розкрити проблеми розуміння та перекладу оноματοпоетичної лексики японської мови.
4. Розглянути типи перекладацької адекватності.
5. Визначити основні принципи перекладу, і особливості японського перекладу.

Об'єкт дослідження: процес перекладу з японської мови на українську.

Предмет перекладу: способи, прийоми та методи перекладу з японської мови на українську, зокрема особливості перекладу оноματοпоетичної лексики.

Матеріал дослідження:

Матеріалом цього дослідження слугувало декілька різних наукових статей, підручник з оноματοпей японської мови, також відео, на основі якого було проаналізовано класифікацію оноματοпей та два словники, з яких було взято приклади для підтвердження методів перекладу та аналізу особливостей перекладу оноματοпеї з японської мови на українську.

Методи дослідження:

При написанні даної курсової роботи було використано такі теоретичні методи дослідження, як описовий метод дослідження, класифікація, також був використаний метод порівняння. У роботі над перекладом японських оноματοпей та тексту для аналізу адекватного перекладу було застосовано перекладацький аналіз.

Практичне завдання: полягає в тому, що було виконано невеликий внесок у перекладацьку діяльність, отримані результати цієї курсової роботи можна використовувати для написання робіт схожої тематики у майбутньому.

Наукова новизна: удосконалення способів, прийомів та методів перекладу японської мови.

Структура роботи: робота складається зі вступу, двох розділів, перший має три підрозділи, другий два підрозділи і висновки до розділів, загальних висновків, анотації та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕРЕКЛАДУ

1.1. Поняття «перекладу» у міжкультурній комунікації

Переклад є своєрідним провідником між мовними кодами різних народів і важливим елементом успішного міжнародного обміну. Переклад допомагає перенести реалії вихідного тексту з одного лінгвокультурного середовища в інше за допомогою лексичного складу мови перекладу. (Штепуляк, 2016,с.110–113.)

Міжкультурна комунікація є дуже важливим способом зв'язку у сучасному світі, вона є багатофункціональною системою взаємодії між різними народами, а також є вагомим інструментом у розширенні культури поза межами її історичних витоків. Ефективна взаємодія комунікації залежить від знання, розуміння та відповідної інтерпретації знаків і символічних знаків соціального простору. Зрештою, тексти та символи даної культури вбудовані в культурний контекст минулого, теперішнього та майбутнього. (Штепуляк, 2016,с.110–113.)

Основним завданням перекладу у контексті міжнародної комунікації є переведення змісту інформації з оригіналу, в повному інформативному обсязі, об'єднуючи мовні, соціальні та культурні просторові реалії всіх учасників комунікації. (Штепуляк, с.110–113.)

Міжкультурна комунікація характеризується вагомою кількістю відмінностей від звичної нам комунікації свого культурного середовища. До цієї категорії ознак належать назви предметів і процесів, характерних для дійсності, тобто для життя певної лінгвокультурної спільноти. (Штепуляк, 2016,с.110–113.)

Розглянемо на прикладі японської мови та української:

1. Свята, звичаї та традиції (наприклад, традиція спостереження за листям клену в Японії має назву "*momijigari*" (яп. 紅葉狩り). Це діяльність, яка полягає у відвідуванні місць, де росте клен, під час осіннього періоду, коли листя дерева змінює свої кольори на яскраві відтінки червоного, оранжевого та жовтого. В Україні восени відбуваються "жнива" – різноманітні ярмарки, фестивалі та свята, пов'язані зі збором врожаю, які можна вважати традиційними осінніми заходами). (Штепуляк, 2016, с.110–113.)

2. Імена героїв казок та міфів (У Японії існує святковий персонаж, якого називають "*Hoteiosho*" (яп. ほていおしよ). Цей персонаж є частиною японської міфології та буття і має кілька схожих рис з американським Санта Клаусом, таких як подарунки дітям під час святкування Нового року. В Україні ж такого персонажа називають "Святий Миколай"). (Штепуляк, 2016, с.110–113.)

3. Вирази, що пов'язані з ієрархією (у японській мові є чіткі правила спілкування за ієрархією, така мовна особливість чітко простежується в культурі поведінки всіх японців. В мові це поняття називається "敬語" (яп. けいご). Вічливе привітання японською мовою "いらっしやいませ" (*irasshaimase*), що означає "будь ласка, заходьте". Цей вираз часто використовується в магазинах, ресторанах та інших місцях обслуговування, щоб вітати клієнтів та показати їм гостинність. В українській мові еквівалентом цієї фрази є "ласкаво просимо"). (Штепуляк, 2016, с.110–113.)

4. Фразеологічні вислови, та крилаті слова.

穴があったら入りたい «*anaga attara hairitai*» – соромно, принизливо, цей японський фразеологізм має еквівалент в українській мові «готовий крізь землю провалитись» (якби була яма, я б хотіла в неї впасти).

Важливо також пам'ятати і розрізняти національну та іншомовну специфіку в назвах різних об'єктів.

У міжкультурній комунікації багато слів і виразів використовуються для опису певних "розривів" (міжкультурних різниць). У таких випадках, замість того, щоб уникати вживання цих слів і словосполучень або нейтралізувати їх експресивне та емоційне значення можливо і дуже цікаво перенесити ці мовні та культурні реалії на іншу мову. (Штепуляк, 2016, с.110–113.)

Якщо узагальнити вище написане, то головною задачею перекладу у міжкультурній комунікації є не лише механічний переклад слова в слово, а і злиття культури мов оригіналу та перекладу, так як фундаментальні відмінності між світовими культурами та мовами є чудовим підґрунтям для взаємного збагачення. (Штепуляк, 2016, с.110–113.)

1.2. Основні принципи перекладу, і особливості японського перекладу

Попередньо було розглянуто важливість перекладу у міжкультурній комунікації. Зараз ми розглянемо детальніше основні принципи перекладу та їх значення у процесі.

Лорд Вудхауслі відзначав три основні принципи перекладу:

1. Переклад має давати повну транскрипцію ідей оригінального твору;
2. Стил ь і манера написання мають бути такими ж, як і оригінал;
3. Переклад повинен мати всю легкість оригінальної композиції.

Ці пункти не здивують професійного перекладача, Тим не менш, ці принципи є важливими для якісного перекладу. Розглянемо кожне з них детальніше.

Перший принцип здається очевидним. Окрім відсутності друкарських помилок і пропусків, він включає в себе поняття, що переклад - це не копія чи репродукція, а оригінальний твір, навіть якщо його зміст повністю ґрунтується на чужому творі. Перекладачі не мають права вносити доповнення, виправлення або примітки, лише за крайньої необхідності чи особливості тексту оригіналу.

Перекладачі не повинні гратися з оригінальним текстом, переписуючи його так, щоб сказати "те, що хотів сказати автор". (Тайлер, 2014,с1)

Другий принцип не менш очевидний, але його складно реалізувати на практиці. Це означає, що перекладач повинен не тільки досконало знати мову перекладу (яка в більшості випадків є рідною мовою перекладача), але й вміти розпізнавати стилістичні нюанси та розуміти зміст тексту оригіналу. (Тайлер, 2014,с1)

Розглянемо на прикладі танка та хайку, японської поезії, в чому їх переклад особливий, і який вимагає особливої уваги до деталей і глибокого розуміння культурних та мовних особливостей японської поезії. Особливість перекладу жанрів цих поезій включають в себе такі критерії:

Компактність та конкретність. Перекладач повинен зберегти компактність та конкретність (танка та хайку мають обмежену кількість слів — 5-7-5 для хайку, 5-7-5-7-7 для танка, а також описують лише момент чи враження письменника), забезпечуючи одночасно збереження сенсу та емоційного відтінку. (Вознюк,2020с.155-156)

Сезонність та природний зв'язок. Японські поезії традиційно пов'язані з природними явищами та сезонами, що перекладач повинен враховувати і, де можливо, зберігати природну символіку та атмосферу. (Ніколенко,Філіна, Загоруй, Гайдучик,2022, с.1)

Звукові ефекти та ритм. Танка та хайку часто використовують звукові ефекти та ритм для створення настрою, тож перекладач повинен уважно підбирати слова та фрази таким чином, щоб вони зберігали ці ритмічні особливості.(Ніколенко,Філіна, Загоруй, Гайдучик,2022 с.1)

Наприклад, багатьом відомий хайку авторства Мацуо Башьо:

古池や (*Furuike ya mizunon*

蛙飛び込む *kawazu tobikomu*

水の音 *mizunooto*)

Переклад Івана Бондаренка:

Старий ставок.

Пірнуло жабеня -

Вода сплеснула.

У цьому прикладі, можна побачити, що як японський оригінал, так і український переклад мають акцент на звукових ефектах і ритмі. В оригіналі, звук "плескіт води" зображено через слова "水の音" (*mizunooto*), які буквально означають "звук води". У перекладі, автор спробував відтворити ефект звуків води через слова "вода сплеснула". Обидва варіанти передають атмосферу та звуковий образ, які притаманні японській поезії.

Відсутність рими. Римування не є обов'язковою вимогою японської поезії. Перекладачі повинні вирішувати, чи використовувати рими у своєму перекладі, беручи до уваги особливості вихідного тексту та лінгвістичний потенціал мови перекладу. Через це японська поезія у перекладі рідко є зрозумілою, особливо в перекладі на українську, у поезії якої рима є, здебільшого, важливим критерієм. (Ніколенко, та ін., 2022, с.1)

Афористичність. Ще однією особливістю жанру є те, що хайку містять в собі поетичну мову, яка часто є близькою до афоризмів. Як і афоризми, хайку має філософський та узагальнений зміст, але не містить повчань чи прямої оцінки. Мета хайку – створити гарну картину певного моменту, яка викликає певний настрій, пробудить уяву, до якої читач сам додає або домислює щось інше. Перекладачеві потрібно мати поетичні здібності, щоб правильно перекласти поетичну мову японської поезії. (Ніколенко, та ін., 2022, с.1)

Культурна адаптація. Танка та хайку містять культурні аспекти та образи, які можуть бути незрозумілими читачам з інших культур, тож завданням перекладача є враховувати ці аспекти та забезпечити їхнє адекватне відтворення

в перекладі. Наприклад в японській поезії часто зустрічається образ сакури, її цвітіння як образ весняного пробудження, краси і мимовільності життя. В українській поезії письменники використовують цвітіння вишні, що може бути еквівалентом. (Гольтер,2018, с.57)

Переклад танка і хайку вимагає чутливості до нюансів і культурних особливостей мови та вміння зберегти ефективність і виразність оригінального тексту в обмеженому просторі.

Третій принцип є найважчим для досягнення, бо ж переклад не повинен виглядати як переклад. Перекладачі повинні прагнути до досконалості у своїй рідній мові і повинні бути знайомі зі складнощами написання текстів на цю тему і своєю мовою, щоб перекладати "так само легко, як і оригінал". (Тайлер,2014, с1)

Переклад – є складним і багатогранним видом праці. Хоча про нього зазвичай говорять як про перетворення «з однієї мови на іншу», але, насправді, перекладацька робота передбачає більше, ніж просто заміну однієї мови іншою. У перекладі стикаються різні ідеї, культури, особистості, способи мислення, літератури, епохи, різні традиції. Різні сторони перекладацької діяльності можуть бути об'єктом дослідження в різних суміжних науках. І всі ці аспекти перекладачеві потрібно враховувати як свою відповідальність при процесі перекладу. Розробка глобальної стратегії перекладу ґрунтується на застосуванні перекладачем основних принципів перекладу до конкретного тексту для досягнення комунікативних цілей і задоволення когнітивних потреб цільової аудиторії. (Гончаренко, 2016, с. 35–37)

На думку П. Ньюмарка, існують різні види перекладу. Вони розрізняються за спрямованістю – або на мову оригіналу, або на мову перекладу. (Гончаренко, 2016, с. 35–37)

Таким чином, спрямованість основної уваги на текст оригіналу/мови перекладу включає:

1) Дослівний переклад. Метою цього типу перекладу є збереження порядку слів і прямий переклад певних слів, у тому числі культурних. У більшості випадків цей тип перекладу не є доречним. (Гончаренко, 2016, с. 35–37)

2) Буквальний переклад. Це означає перетворення окремих слів і граматичних структур оригінального твору в найближчі еквіваленти в цільовому творі. (Гончаренко, 2016, с. 35–37)

3) Вірний переклад. У цьому перекладі зберігається граматична структура мови оригіналу (як і в попередньому типі), а також враховуються контекстуальні елементи. (Гончаренко, 2016, с. 35–37)

4) Семантичний переклад. Акцент тут робиться на природності та збереженні оригінального значення, а не на точному перекладі. Деякі культурні слова перекладаються за допомогою нейтральних еквівалентів у мові перекладу. Тому важливо визнати, що цей тип перекладу є найбільш відповідним перекладом мови оригіналу. (Гончаренко, 2016, с. 35–37)

Розглянемо на прикладі перекладу японського танка:

閑さや (Kan-sa ya)

岩にしみ入る (iwa ni shimiiru)

蟬の声 (semi no koe)

1) Дослівний переклад — прямий переклад, не передає почуттів поезії.

"Тиша

просочитися в каміння

голос цикади"

2) Буквальний переклад — прямий переклад, слова підібрані доречніше, але почуттів поезії не передає.

"Тиша—

Проникає у скелі

Цикади голос."

3) Вірний переклад – враховується контекст тексту, майже правильний переклад почуттів. Цей переклад відображає основний зміст та образи оригіналу.

"Спокій –

В скелі просочується

Голос цикади."

4) семантичний переклад – буде спрямований на передачу смислу кожного рядка, а не буквального відтворення слів. Ми використали синоніми та адаптували вирази, щоб краще передати смислову навантаженість кожного рядка танка.

"Душевний спокій –

У скелі вбирається,

Гомін цикади."

Як свідчить аналіз прикладів для перекладу текстів художнього стилю, виявлення та відтворення змісту та емоційного вмісту тексту є надзвичайно значущим.

Перекладацький процес це не легка справа, тому аби досягти точності у перенесенні з мови оригіналу на мову перекладу тих чи інших особливостей, що притаманні мові оригіналу, перекладачеві потрібно використовувати різні техніки та методи.

Особливістю перекладу як особливого виду діяльності є повна заміна тексту оригіналу текстом перекладу. Однак через розбіжності між окремими елементами мови оригіналу та мови перекладу, відмінності в граматичній структурі, стилістичних особливостях тощо повна відповідність неможлива. (Яблочнікова, 2019,с.177-179)

Адекватний переклад – це відтворення єдності змісту і форми тексту оригіналу іншою мовою. Адекватний переклад – це переклад, який враховує семантичну та прагматичну еквівалентність, не порушує жодних норм, є точним і вільним від неприпустимих спотворень. (Яблочнікова, 2019, с177-179)

Н.Складчикова пропонує теорію, що є чотири параметри адекватного перекладу (Яблочнікова, 2019, с177-179):

- Передача семантичної інформації;
- Передача емоційно-оцінюючої інформації;
- Передача експресивної інформації;
- Передача естетичної інформації.

Адекватність перекладу є важливою, бо від цього залежить повноцінність і правильність донесення суті тексту оригіналу в перекладі на іншу мову.

Висновки до 1 розділу

У першому розділі ми дослідили важливість перекладу на рівні міжкультурної комунікації, його роль у злитті культур обох мов, як мови оригіналу так і перекладу. Це багатофункціональне явище, яке гарантує міжкультурну комунікацію в усьому світі.

Розглянули основні принципи перекладу, а також дослідили особливості перекладу японської мови на основі японської традиційної поезії, а саме танка і хайку. Які є особливим видом поезії, який важко перекласти на українську мову, так як такий вид поезії нашій мові не притаманний. Дослідили складнощі у перекладі і побачили різницю на культурному рівні.

Також розглянули чотири типи адекватного перекладу за теорією Н.Складчикової.

РОЗДІЛ 2

ПРОБЛЕМАТИКА ОНОМАТОПОЕТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ В ПЕРЕКЛАДІ З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ. ПРИЙОМИ, СПОСОБИ ТА МЕТОДИ У ПЕРЕКЛАДІ З ЯПОНСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

2.1. Проблеми розуміння та перекладу ономатопоетичної лексики японської мови

Ономатопея – це одиниця мови, яка безпосередньо передає звуки, фізичні відчуття та емоції тварин і рослин, а також виражає поведінку і стан предметів. Японська ономатопея передає звуки, що їх видають тварини та використовують люди для вираження емоцій і вражень, а також відображає природні явища та звуки доквілля. (Дащенко та ін.,2015, с.27)

Звуки навколишнього середовища. У багатьох випадках ономатопоетичні слова безпосередньо пов'язані з істотами або предметами, які є джерелом певного звуку. Це дозволяє поділити їх на наступні групи. (Дащенко та ін.,2015, с.27)

Гісейго (擬声語) – слова, що передають голоси птахів, тварин, людини;

Гіонго (擬音語) – слова, що передають звуки предметів;

Гітайго (擬態語) – слова, що передають беззвучні дії та образно чи символічно описують стан, явища, зміни та інше.

Відповідно до сучасних стандартів розуміння терміну ономатопея, вважається необхідним використовувати правильну комбінацію елементів, тобто правильну форму фонем, щоб представити імітацію звуку немовного походження. В результаті виникають мовні одиниці, які важко класифікувати і знайти чітку асоціацію з певною частиною мови. (Марченко, 2020, с.7)

Поширеність і важливість ономатопеї в японській мові неможливо переоцінити. Ономатопея глибоко увійшла в сучасну розмовну мову, темп життя, тенденції до економії мовлення, прагнення до самовираження. (Дащенко та ін., 2015, с. 27)

Всі ці фактори призводять до того, що японці часто використовують гіонго і гітайго. Ономатопея також широко використовується в класичних і сучасних творах мистецтва. Наприклад, гіонго і гітайго надають особливого колориту літературним творам. Вони додають виразності та емоційної насиченості і дозволяють автору донести до читача певні відтінки сенсу. (Дащенко, Аулова, Гаджиєва, 2015, с. 27)

Крім того, ономатопея є особливим шаром японської лексики, який, порівняно з іншими лексичними категоріями, особливо яскраво відображає особливості культурних традицій та національної ідентичності. Вона допомагає глибше зрозуміти японську мову та асоціативні вирази, якими користуються її носії. (Дащенко та ін., 2015, с. 27)

Розглянемо приклади ономатопеї в японській мові:

イライラ・ira-ira

Вираз походить від слова とげ (toge), що означає колючку (рослини). Це слово пишеться через канджі 苛 (いら), звідси і має читання. Вираз イライラ означає "не знаходити собі місце через занепокоєння", або "дратуватись". (Mia, 2019, с. 1)

すたすた・sutasuta

Значення Акт швидкої ходьби, не відводячи погляду. (辞書 小学館, 2024, с. 1)

じろじろ・jirojiro

Дивитися на когось прямо. (辞書 小学館, 2024, с. 1)

めろめろ・meromero

① Слово, яке легко виражає стан плачу без плачу.

② Слово, яке описує стан підняття полум'я та легкого горіння. (辞書 小学館, 2024,с.1)

どんより・donnyori

Похмуре значення: небо хмарне, похмуре і важке. "Темне небо". Вигляд і колір очей каламутні. (辞書 小学館, 2024,с.1)

В японській мові менше дієслів і прикметників, ніж в англійській, українській та інших мовах. Наприклад, в українській мові кури квокчуть, жуки дзижчать, собаки гавкають, кішки нявкають, вівці бекають, жаби квакають, ворони каркають, а в японській мові вони всі "кричать". Для більш конкретного вираження звуків, які видають ці тварини, використовуються ономотопеї звукопонаслідувальна лексика. Наприклад, маленька пташка кричить チュンチュン・chun-chun, собака гавкає ワンワン・wan-wan, ворон кряче カーカー・kaa-kaa. На листі, завдяки великій кількості ієрогліфів, розрізняють різні なく・naku – 鳴く (крик тварини, плач або стогін людини), 啼く (протяжний крик тварини або людини), та 哭く (гучний крик), але в усній мові вони не розрізняються.(Mia, 2019,с.1)

В японській мові також дуже багато ономотопей, що виражають способи ходьби, стану сну, любові, пиття, зламу, і інших. Наприклад, японською ми можемо сказати "хруст", "хрустити" словом くしゃくしゃ (kusyakusya). Ономотопея あつあつ(atsuatsu) має два значення, перше означає відчуття "Їжа свіжоприготована та гаряча". А друге позначає почуття "Пара, чоловік і дружина, пристрасно закохані одне в одного". Значення ちびちび (chibichibi) це акт виконання речей потроху, а не все відразу. (Mia, 2019,с.1)

Слова, утворені шляхом накладення "うつ"(utsu — небо)

та суфікс "ら". Людина, яку втягує в легкий сон через втому.

がりがり・garigari

1) Слово, яке використовується для опису звуку жування або дряпання твердого предмета. "Кусати лід", "Зішкребти пластівці".(辞書 小学館, 2024,с.1)

2) Ви настільки зациклені на чомусь одному, що не маєте часу думати ні про що інше. (辞書 小学館, 2024,с.1)

Японці використовують ономапоєю, бо в японська мова має менше дієслів

За словами американської лінгвіста К.Торатанг часте використання ономапоєї в японській мові пояснюється тим, що, порівняно з англійською чи українською, японська мова містить дуже малу кількість дієслів, які могли б передати потрібні деталі та віддітки дій, тому використовується спосіб звуконаслідування. (Toratani,1999, с.65)

Наприклад, щоб передати різні віддінки розчарування в українській мові використовують такі слова, як дратуватись, пригніченість, хвилюватись, нервувати, в японській мові ці слова замінюються ономапоєями いらいら (iraira), しょんぼり (syonbori), くよくよ (kuyokuyo), ぴりぴり (piripiri), які передають різні значення слова пригнічений 暗い (kurai). (Ржевська,2023 с.217)

Оскільки ономапоєї в якості дієслів не притаманні українській мові, то існує декілька способів перекладу японських слів звуконаслідування:

1.Японські ономапоєї можна перекласти методом адаптації. Таким чином, звук, що видає корова, в японській мові позначають "モー" (mō), подовжений звук *mō* українською перекладаємо як "Му-му". Але не всі гісейго (звуконаслідування тварин, птахів) можна перекласти методом адаптації, оскільки, насправді, "Му-му" це ономапоєя, якою передають звучання корови. Кожна мова, в свій період активного розвитку, за своїми можливостями передання звуку, що чують люди, визначила той чи інший запис звуків тварин на письмі. Так українською жаба буде говорити "ква-ква", а японська жаба говорить "ケロケロ" (kerokero).

2. У випадку, коли немає схожості в переданні звуконаслідування, використовується метод еквівалентного перекладу. Гітайго (звуки, що описують стан, явища, беззвучні дії) чи гіонго (слова, що описують звуки предметів), яких в японській мові безліч, українською ми можемо перекласти їх як дієслова. Наприклад *ぬけぬけ* (*nukenuke*) – означає стан здатності висловити щось, що зазвичай здається стидним чи соромним. Приклад в реченні:

学生のとき、先生の教え方が悪いなんてぬけぬけと言った自分がはずかしい。 *Gakusei no toki, sensei no oshie-kata ga warui nante nukenuke to itta jibun ga hazukashī* – Коли я був студентом, я **соромився** сказати, що стиль викладання вчителя був поганим. (Масуда, 1993, с.21)

3. Коли два попередні випадки не підходять, або для більш кращого пояснення подій, японські ономапопей можна переклассти методом пояснення, або експлікації. Наприклад *ずかずか* (*zukazuka*) – що означає заходити без дозволу, вриватись кудись. Приклад в реченні:

近所の子供が、ボールを拾いにずかずかと庭に入ってきた。 *Kinjo no kodomo ga, bōru o hiroi ni zukazuka to niwa ni haitte kita* — Сусідські діти **безсоромно увійшли** до нашого саду, щоб взяти м'яч. (Масуда, с.32)

2.2 Класифікація ономапопей японської мови за звучанням.

Під час навчання багато майбутніх перекладачів японської мови стикаються з проблемою вивчення та розуміння ономапопей. Японська мова є другою мовою у світі за кількістю звуконаслідувань, в словниках, де написано найвживаніші з них, налічується близько двох тисяч ономапопей, в буденному житті японці можуть використовувати від 400 до 700 ономапопей. Але кількість не єдина причина важкості у вивченні, ономапопей мають різні значення та використання, при тому, що можуть бути дуже схожими. Для прикладу візьмемо слово "ゴロゴロ" (*gorogoro*) – воно має близько 10 значень, це може бути як "звук муркотіння", може означати "біль у животі", це може бути дієслово "нічого не

робити", та багато інших. (日本人さえ知らない！オノマトペの「3つのルール」, 2022, 1:30-1:45хв)

Для спрощення розуміння, вивчення та перекладу ономатопей японської мови, існує класифікація, завдяки якій проблема з важкістю сприйняття звуконаслідувань та інтерпретація в перекладі може бути полегшена.

1. Правило 5 форм (форми уяви)

Ця класифікація допомагає розподілити ономатопеї по п'яти групам, для легшого запам'ятовування. Ці групи виглядають так:

а) АВАВ – форма повторення, коли дія повторюється декілька разів.

б) АВ ツ – зоображення обривається.

в) АВ り / А つ В り – розслаблене зоображення.

г) А ん В ん – результат руху, або легкий рух.

д) 母音が伸びる型 (boin ga nobiru kata) – подовження голосного, показує, що рух ще триває.

Таким чином, японці використовують один з п'яти типів залежно від швидкості, стійкості та образу руху. Для прикладу, слово яке було використано вище "ゴロゴロ", воно показує певний рухомий стан і позначає звук "глухого грохоту". У відношенні до цього слова є ще форми, такі як ゴロ ツ *goro* (короткий глухий звук) • ゴロ ン *goron* (глухий звук важкого предмета, що котиться) • ゴロ リ *gorori* (опис дії, коли великий предмет котиться плавно і довго, наприклад великий кам'яний валун), які показують той самий рухомий стан. Щоб знати напевне яку з форм слова "ゴロゴロ" використати у певній ситуації можна скористатися першою класифікацією. (日本人さえ知らない！オノマトペの「3つのルール」, 2022, 2:50-4:00хв)

Також наприклад: ガチャン – звук важкого удару або ж лупцювання. Якщо перетворити його по принципу груп, то вийде ガチャッ *gasya* (різкий звук

удару) ・ ガチャリ *gacyari* (цей звук може описати різкий удар замикання чогось, наприклад металевого замка на ящику) ・ ガチャガチャ *gacyagacya* (це повторюваний звук ударів)(Shogakukan Inc. 2022, с.1).

2. 清音と濁音(seion to dakuon) – звуки з одзвінченням та без одзвінчення

До прикладу розглянемо слова *キラキラ* (*kirakira*) та *ギラギラ* (*giragira*), вони двоє означають враження від світла, але використовуються по різному. Якщо ми хочемо зауважити на тому, як гарно поблискують дорогі камінці на сонячному світлі, використовуємо *キラキラ*, та якщо ми хочемо сказати, що сонце світить так сильно, що ми не перестаємо потіти то використаємо одзвінчену форму *ギラギラ*. Також можна сказати, що ономапеї без одзвінчення це інтерпритація чогось легкого та світлого, маленького і гарного, а ономапеї з одзвінченням це їх протилежність, тобто щось темне та важке. (日本人さえ知らない！オノマトペの「3つのルール」, 2022, 5:40-7:00)

також приклад: "ブーブー" ・ *bu-bu-* (звук сигналу гудку) та "フーフー" ・ *fu-fu-*(звук подиху) (Shogakukan Inc. 2022, с.1).

3. Правило 50 звуків. Воно означає, що кожна буква в японській мові має своє зображення. Для прикладу, буква ふ відчувається легко, коли ми її вимовляємо, натомість буква ぶ відчувається тяжко, при тому що ぷ здається милою у звучанні. Інакше кажучи, кожна буква має свої відтінки, і японці, як цінителі деталей, вміють використовувати кожен з них. Розглянемо приклади ономапелей:(日本人さえ知らない！オノマトペの「3つのルール」, 2022, 7:52-8:00)

(ふ) - ふわふわ (*fuwafuwa*), використовують, коли хочуть акцентувати на легкості руху, до прикладу "пливуть хмари"; ふかふか (*fukafuka*) – використовують у значенні легкої/м'якої структури, наприклад як "м'яка ковдра". (日本人さえ知らない！オノマトペの「3つのルール」, 2022, 8:10-8:20)

Ономатопеї дуже вагомий розділ японської мови, не лише при вивченні, також і при перекладі, бо як ми бачимо з прикладів вище, у них є дуже багато фрм, значень та використань, японська мова це мова в якій деталі мають значення, тому знати таку невелику класифікацію може бути корисним у використанні.

2.3 Різні прийоми, способи та методи у перекладі японської мови на українську.

Різні перекладацькі техніки – це механізми перекладу для досягнення найкращих результатів у перекладі на цільову мову. Переклад - це передача одного і того ж повідомлення з однієї мови на іншу з урахуванням культури, простору і часу мови оригіналу і мови перекладу. (Романюк, 2020,с. 125–128)

Існує чітке розмежування між перекладацькими прийомами та методами перекладу. Методи перекладу застосовуються до всього тексту, тоді як прийоми перекладу застосовуються по-різному в межах одного тексту за допомогою більш зручних методів. Хороший перекладач повинен володіти достатніми знаннями, щоб вміти використовувати різні методи перекладу для різного контенту. (Романюк ,2020,с. 125–128)

Переклад з японської мови на українську це не легкий процес, через різницю у культурі, граматиці та лексиці. Але завдяки тому, що лінгвістика не стоїть на місці, перекладознавці вже виявили деякі прийоми для покращення цього процесу. Розглянемо деякі техніки перекладу.

Модуляції. Модуляція – це техніка перекладу, при якій повідомлення змінюється шляхом зміни точки зору або семантичної зміни. (Алталінгуа,с.1)

Приклад перекладу з японської на українську:

" すごく高い " (sugoku takai) цей вираз може мати різне значення в залежності від контексту якщо щось дуже високе(будівля), щось дуже дороге(в

ціні), або як характеристика чисісь величності, відповідно: "Дуже високий", "Дуже дорогий", "Дуже вражаючий".

Транспозиція. Транспозиція полягає у зміні граматичної структури речення без зміни його змісту. (Altalingua,2024с.1)

"行ってきます" (itte kimasu) , що українською може перекладатись як "Піду, але скоро повернуся".

Дослівний переклад. Дослівний переклад або метафраза – це техніка перекладу, в якій немає місця подвійному значенню, тобто текст перекладається буквально, не змінюючи його структури чи змісту.(Алталінгуа,с.1)

今日はいい天気ですね。(kyouhaiitenkidesune) – переклад на українську мову: "Сьогодні гарна погода, чи не так?"

Дослівний переклад можливий лише дослівно або в тих випадках, коли мова оригіналу і перекладу мають повну відповідність за структурами, що майже ніколи не буває, особливо у ви падку перекладу японської на українську мову, тому що результат буде вимушеним і неприродним.

Запозичення. Семантичне запозичення – це використання в перекладі слів або виразів з тексту оригіналу. Зазвичай цей тип перекладацького прийому виділяють курсивом. У сфері маркетингового контенту або нових тенденцій та інновацій зазвичай використовують терміни, які є узагальненими у вихідному тексті. (Altalingua,2024с.1)

Японська мова має багато запозичень з різних мов, зокрема з англійської, німецької, португальської, голландської та інших.

コンピュータ (konpyuuta) – комп'ютер, "*computer*" (англійська мова).

ピアノ (piano) – піаніно, "*piano*" (італійська мова).

レストラン (resutoran) – ресторан, "*restaurant*" (французька мова).

Еквівалентності. Завдання еквівалентності в перекладі тексту полягає у використанні структурних і стилістичних засобів, які повністю відрізняються від мови оригіналу. Техніка еквівалентного перекладу прагне завжди залишатися вірною повідомленню вихідного тексту, зберігати весь тон і намір вихідного тексту, і часто зустрічається в прислів'ях і народних приказках, де значення використаних слів не є буквальним. ((Altalingua,2024с.1)

На прикладі японського прислів'я: "虎穴に入らずんば虎子を得ず" (koketsu ni irazunba koji o ezu), що буквально перекладається як "Якщо не зайдеш у тигрине лігво, то не виловиш тигреня". (Altalingua,2024с.1)

Еквівалентний переклад цього прислів'я на українську мову може бути – "Без ризику немає перемоги."

Ідея прислів'їв одна і та сама, але культурний контекст різний. Обидва прислів'я наголошують на важливості ризику та виходу за межі зони комфорту для досягнення успіху.

Адаптації. Адаптація - це техніка перекладу, при якій культурні елементи вихідної мови адаптуються до культури мови, що вивчається. (Altalingua,2024с.1)

Приєм адаптації з японської на українську можна показати на прикладі героя аніме "Ван Піс" (яп. ワンピース, "One Piece"), в якому є персонаж на прізвисько "麦わらのルフィ" (mugiwaranorufi), що в оригіналі японською мовою. І методом адаптації його ім'я можна перекласти по різному:

—Методом транслітерації ми можемо перевести ім'я літерою в літеру, зберігаючи фонетичну близькість, приклад: "Мугівара Руфі", або "Мугівара Луфі".

Метод адаптації означатиме використати адаптовану версію імені, яка б більше відповідала українській мові – "Луфі солом'яна шляпа".

2.4 Адекватний переклад. Одне з головних завдань перекладача - створити адекватний переклад. Згідно з теорією Н. Складчикової, існує чотири параметри адекватності перекладу.(Яблочнікова,2019,с.177-179)

Існує чотири параметри адекватності перекладу:

– передача семантичної інформації;

Передача семантичної інформації має вагоме значення для того, щоб переклад був точним і відповідав змісту вихідного тексту. Для цього потрібно добре розуміти текст оригіналу і його контекст, а також вміти відтворити семантичну структуру та експресію новою мовою.(Яблочнікова, 2019,с.177-179)

Для прикладу візьмемо речення з книги Осаму Дадзая "Більше не людина":

“「皷くちや坊ちゃん」とでも言いたくなるくらい、まことに奇妙な、
そうして、どこかけがらわしく、へんにひとをムカムカさせる表情の写真で
あった。私はこれまで、こんな不思議な表情の子供を見た事が、いちども無
かった。” (角川,2016, 1-2) .

*Shiwakucha botchan' to demo iitaku naru kurai no, makotoni kimyōna, sōshite,
doko ka kegarawashiku, hen ni hito o mukamu-ryoku sa seru hyōjō no shashindeatta.
Watashi wa kore made, kon'na fushigina hyōjō no kodomo o mita koto ga, ichido mo
nakatta*

—Мені хотілося назвати його “зморикуватим маленьким хлопчиком” —
справді дивно, було якесь дивне відчуття, мене нудило від погляду на того
дивного хлопця на фото. До цього моменту, я ніколи раніше не бачив дитини з
таким дивним виразом обличчя.

За допомогою аналізу всіх невідомих слів, підбору відповідних епітетів, було передано семантичну інформацію з мови оригіналу на мову перекладу.

– передача емоційно-оціночної інформації;

Цей параметр включає в себе передачу відчуттів, настрою персонажів, оцінку персонажів чи автора щодо подій, їх експресивність у вимові. Для досягнення адекватного перекладу емоцій перекладачеві потрібно не лише зберегти зміст, а й відтворити інтонацію, яка представлена в оригіналі. (Яблочнікова, 2019, с.177-179)

Наведемо приклад з оцінкою подій, автор розглядає фотографію і оцінює поглядом те, що бачить на ній:

十歳前後かと推定される頃の写真であって、その子供が大勢の女のひとに取りかこまれ、（それは、その子供のめたち、嫌だち、それから、従姉妹たちかと想像される）庭園の池のほとりに、荒い縞の袴をはいて立ち、首を三十度ほど左に傾け、酷く笑っている写真である。(角川, 2016, 1-2) .

Jū-sai zengo ka to suitei sa reru koro no shashindeatte, sono kodomo ga taisei no on'na no hito ni tori kakoma re, (soreha, sono kodomo no me-tachi, iyada chi, sorekara, itoko-tachi ka to sōzō sa reru) teien no ike no hotori ni, arai shima no hakama o haite tachi, kubi o san jū-do hodo hidari ni yake, hidoku waratte iru shashindearu

– Фотографія, зроблена, коли дитині було близько 10 років, в оточенні багатьох жінок (імовірно, старших, молодших та двоюрідних сестер), він стоїть біля ставка в грубій смугастій хакамі, його голова повернута на 30 градусів вліво, а на обличчі крива посмішка.

– передача експресивної інформації;

Тобто потрібно передати виразність, жвавість, темп мовлення, метафори і інше у мовленні персонажів оригіналу тексту. Для передачі інформації такого типу перекладачеві потрібно відчувати емоційний тон оригіналу та, звичайно, мати глибоке розуміння культури та мови, з якої перекладає. (Яблочнікова, 2019, с.177-179). Приклад:

けれども、鈍い人たち（つまり、美醜などに関心を持たぬ人たち）は、面白くも何とも無いような顔をして、かわいぼつ「可愛い坊ちゃんですね。」けれども、鈍い人たち（つまり、美醜などに関心を持たぬ人たち）は、面白くも何とも無いような顔をして、かわいぼつ「可愛い坊ちゃんですね。」（角川, 2016, 1-2).

Keredomo, nibui hito-tachi (tsumari, bishū nado ni kanshin o motanu hito-tachi) wa, omoshiroku mo nantomo nai yōna kao o shite, ka wai botsu `kawaii botchandesu ne`

– Однак тупі люди (тобто ті, кого не цікавить краса чи потворність) дивляться на нього, з серйозним лицем кажуть: “Який гарненький хлопчик”.

– Передача естетичної інформації.

Передача естетичної інформації полягає у відтворенні мовою перекладу мистецькі образи, описи пейзажів чи атмосфери, архітектури, виразів тощо, вони мають справити естетичний вплив на читача, аби допомогти йому краще розуміти повну картину подій. (Яблочнікова, 2019, с.177-179).

Розглянемо приклад з статі на сайті “にほんご日和”

“見た目の愛らしさ、美しさ 薄く小さな花びらや、可憐な薄いピンク色など、純粹に桜の花が持つ美しさに心惹かれた日本人が多かったのは、大きな理由の1つといえるでしょう” (にほんご日和, 2024, с.1).

Mitame no airashi-sa, utsukushi-sa usuku chīsana hanabira ya, karen'na usui pinkuiro nado, junsui ni sakura no hana ga motsu utsukushi-sa ni kokoro hika reta nihonjin ga ōkatta no wa, ōkina riyū no Itsu to ierudeshou.

“Саме чарівність, що впадає в око, красиві, маленькі пелюстки, ніжний блідо-рожевий колір та інше, це те, що привертає увагу багатьох японців у спогляданні сакури”

Для перекладача важливо мати чутливість до тих образів, що описуються в оригіналі, вміння влучно підбирати лексичні та стилістичні засоби. Та

враховувати культурні особливості, що можуть мати вплив у перекладі.

Висновки до розділу 2

У другому розділі ми дослідили проблему розуміння на перекладу ономапей в японській мові, а також зрозуміли їх важливість та особливість. Оскільки ономапєя глибоко увійшла в сучасну повсякденну розмовну японську мову, у звичайний темп життя японців, то і з'явилась необхідність у їх дослідженні для перекладу. Продемонстрували методи перекладу ономапєї на прикладах. Нами було виявлено, що ономапєї можуть перекладатись за допомогою таких методів, як: адаптація, еквівалентний переклад та методом пояснення.

Розглянули на основі відео класифікацію ономапєї за звучанням, підкресливши цим їх особливість та важливість у вивченні.

Серед методів, прийомів та способів перекладу ми проаналізували та навели приклади на такі: модуляція, транспозиція, дослівний переклад, запозичення, еквівалентність та адаптація. Відмітимо, що переклад японської мови є важким процесом, через її сильну відмінність в багатьох аспектах з українською, але в цьому і заключається цікавість процесу її перекладу.

Розглянули детальніше типи перекладацької адекватності, за теорією Н. Складчикової, підібравши приклади до кожного з пунктів. Перекладацька адекватність це важливий для розуміння роботи перекладача аспект, тому ми вважали за необхідне розглянути його в цій курсовій роботі.

В підсумку, хочемо зауважити, що переклад японської на українську мову є кропітким процесом, оскільки мови відрізняються в багатьох базових аспектах, таких як граматики, культура, світосприйняття, що також впливає на формування мови. Тому дослідження методів є дуже важливим процесом в лінгвістиці.

ВИСНОВКИ

У курсовій роботі було розкрито поняття «переклад» у міжкультурній комунікації. «Переклад» є невід'ємною частиною життя у сучасних реаліях. Він допомагає зрозуміти і врахувати культурні, соціальні та історичні особливості мови оригіналу для того, щоб відправник і одержувач могли зрозуміти один одного без відчуття мовного бар'єру. Це не про звичайний дослівний переклад, це те, що враховує в своєму процесі ідіоми, особливості традицій, світосприйняття, менталітету, нюанси в мовному етикеті, та інші аспекти, які можуть вплинути на сприйняття інформації.

Було визначено особливості перекладу японської мови. Оскільки особливості японської культури важко недооцінити, тому що це безпосередньо впливає на правильність перекладу на українську, оскільки багато аспектів не лише на рівні культури чи менталітету відрізняється, а і на граматичному рівні ці мови дуже різні. Нами було розглянуто різницю у таких сферах як свята, імена героїв міфів і казок, ієрархічні вирази та фразеологічних висловах. Ці аспекти можуть здаватися незначними, але ми говоримо не про механічний переклад, а той, що має на меті передати повністю свій сенс з однієї "культурної бульбашки" в іншу, то деталі мають велике значення. Також, ми розглянули особливості перекладу японської мови на основі японської поезії танку і хайка. Виявили, що їх особливості заключаються в компактності та конкретності, сезонності та природному зв'язку, звукових ефектах та ритмі, відсутності рими, афористичності, а також культурної адаптації.

Розглянули питання перекладацької адекватності. Було виявлено основні типи адекватного перекладу на основі теорії Н. Складчикової. Вважаємо, що адекватний переклад є важливим процесом у перекладацькій діяльності, оскільки японська та українська мови дуже відрізняються в багатьох аспектах,

тому завдяки розумінню багатьох аспектів у своїй справі перекладач може більш точно та правильно донести інформацію.

Проаналізували різницю деяких прийомів перекладу, таких як дослівний переклад, буквальний, вірний та семантичний на прикладі японського танка. Виявили, що найкраще передає сенс саме вірний та семантичний переклад, в той час як дослівний та буквальний погано справляється з перекладом такої чуткої поезії.

У другому розділі курсової роботи ми розкрили проблеми розуміння та перекладу оноματοпоетичної лексики японської мови. Вважаємо, що цей розділ японської мови є дуже важливим у вивченні, оскільки звуконаслідуваних одиниць у мові достатньо, тому ігнорувати їх неможливо. Для правильного перекладу та кращого розуміння мови вивчення оноματοпоетичних виразів є необхідним. Оскільки їх дослідження впливає на розуміння культурних особливостей мови оригіналу, також оноματοпеї відображають культурні та мовні особливості кожного народу, його звукові ефекти у мовленні. Оноματοпоетична лексика виражає емоційне забарвлення в тексті, що може не передаватись іншими частинами мови в певних реченнях, і якщо не врахувати при перекладі оноματοпею, то емоційне забарвлення, яке хоче передати автор, не буде передано на мову перекладу, що в свою чергу може призвести до непорозуміння у читачів. З цього стає зрозуміло, що звуконаслідування в японській мові використовується у літературі, поезії, та іншому мистецтві, тому для кращого розуміння та передачі інформації з мови оригіналу на мову перекладу не можна не враховувати важливість оноματοпей.

У цій курсовій роботі було розглянуто деякі способи, прийоми та методи перекладу. А саме модуляції, транспозиція, дослівний переклад, запозичення, еквівалентності, адаптації, до яких було підібрано приклади, щоб продемонструвати методи на практиці.

Було розглянуто на прикладах перекладацьку адекватність за теорією Н.Складчикової. Хочемо підкреслити, що адекватність це важливий аспект в перекладацькій сфері роботи, оскільки від якості перекладу, від того наскільки коректно було перекладено текст, чи було взято до уваги культурні, історичні, стилістичні деталі та особливості мови оригіналу в процесі та інше, залежить якість перекладацької адекватності.

У підсумку, дослідження способів, прийомів та методів перекладу є важливою частиною в лінгвістиці, оскільки це допомагає покращенню перекладацької діяльності, завдяки чому перекладачі розуміють які методи є ефективними та оптимальнішими для процесу перекладу. Покращення процесу перекладу допомагає з більшою точністю передавати інформацію від одної культури в іншу, запобігаючи непорозумінням. Чим краще мовознавці знатимуть цю галузь мовознавства, тим краще стане розкриття багатозаровості виразу мови оригіналу і більш складнішим та сенсовним стане текст перекладу. Тож, дослідження способів, прийомів та методів перекладу допомагає у перекладацькій практиці, її удосконаленні, та спрощенні міжмовного бар'єру між різними культурами, народами та менталітетами, і у свою чергу сприяє культурному обміну.

АНОТАЦІЯ

色々な言語の翻訳は、努力が必要な大変な問題。一つの言語から別の言語へ正しい翻訳の方法が必要。日本語は、文化、文体、詩、歴史、神話、ユーモア、文法において独特。これらの点がウクライナ語と区別する。日本語を正しく翻訳するには、翻訳の方法、技術がある。

翻訳の主題：日本語からウクライナ語への翻訳の方法、技術、特に擬音語語彙の翻訳の特殊性。

研究の目的：日本語に基づいた翻訳のさまざまな側面を理解し、翻訳タスクを解決するための最適な方法を決定すること。

この学期の論文では、異文化間コミュニケーションにおける「翻訳」の概念を明らかにし、日本語からウクライナ語への翻訳におけるいくつかの異なる技術と方法を分析し、日本語の擬音語語彙の理解と翻訳の問題を明らかにする。翻訳の適切性のタイプを考慮し、翻訳の基本原則と日本語翻訳の特殊性を決定する。

キーワード： オノマトペ、翻訳の技術、翻訳方法、翻訳。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Дащенко Г.В Аулова М. В. Гаджиєва.Г Ю. (2015). *Теорія та практика перекладу(з китайської, японської турецьких мов)* . Навчальний посібник з курсу. 27
- Вознюк Г.А. (2020).Особливості поетичного ідіостилю Йосано Акіко. "Young Scientist", 2(78), 155–156.
- Гольтер.І.М. (2018), Складність та особливість перекладу в поетичних творах: майстерність перекладача. *Науковий вісник ДДПУ ім.Франка*. .57.
- Гончаренко Л. О. (2016), Лінгвістичний принцип перекладу: переваги та недоліки. *Чорноморський державний університет імені Петра Могили*, 260. 35–37.
- Журавель Т. В. Хайдари Н. И. (2015). Поняття перекладацьких трансформацій та проблема їх класифікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Т.2, Сер.: Філологія. 19.
- Марченко Л. С. (2020), “*Ономатопейчна Лексика Сучасної Японської Мови: Структурно-Семантичний Аспект (На Матеріалі Мультфільмів Хаяо Міядзакі)*” [Кваліфікаційна робота магістра], Київський національний лінгвістичний університет, Київ.
- Мія. (2019). Японські ономатопеї. Nihonbu
URL:<https://www.nihonbu.club/2019/03/16/onomatopeia-2/>
- Леонарді,В.(2000). Еквівалентність у перекладі: між міфом і реальністю. *Translation Journal*.
- Ржевська Д. О. (2023). Когнітивні Особливості Процесу Перекладу Японської Ономатопеї. «*Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*», 1(2).216–220. URL: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.2.1/37>
- Романюк О. М., Запотічна Р. А.(2020). Поняття стратегії перекладу: основні принципи. *Вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Філологія. 1(45).

125–128. <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2020.45-1.30> (date of access: 29.03.2024).

Штепуляк О. (2016). Міжкультурні аспекти перекладу та їх роль у фаховій підготовці майбутніх перекладачів. «Молодий вчений» .110–113.

Яблочнікова В.О. (2019). Перекладацька Адекватність Та Еквівалентність. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 1(38).177–179.

Human Academy Co Ltd. にほんご日和 . にほんご日和 . URL: <https://haa.athuman.com/media/japanese/culture/1869/> (дата звернення: 25.04.2024).

Lord Woodhouseley - *Principles of Translation* | *Language kingdom*. *The Language Realm is your free resource for language and translation services*. URL: https://www.languagerealm.com/articles/lord_woodhouselee.php#:~:text=1.%20A%20translation%20should%20give%20a%20complete%20transcript,should%20have%20all%20the%20ease%20of%20original%20composition. (date of access: 29.03.2024).

Toratani K. (1999). *Aspectual Matching and Mimetics in Japanese*. *Proceedings of the Twenty-eighth Western Conference on Linguistics*. 65

What are the translation techniques? Altalingua. [▶Translation Techniques: Discover All Techniques and Examples.](https://altalingua.co.uk/translation-techniques) (altalingua.co.uk)

太宰 治. .角川. 角川文庫. (2016), *人間失格アニメカバー版*. 16-те вид. 東京都千代田区富士 : 郡司聡,

Shogakukan Inc. (2022) 「オノマトペ」とは？ 語源や効果、日本語と英語の「オノマトペ」を紹介 |. Oggi.jp. Oggi.jp. URL: <https://oggi.jp/6719788> (дата звернення: 25.04.2024).

増田 アヤ子. (2004). *すぐに使える実践日本語シリーズ 2, ニュアンスがわかる 擬声語・擬態語 (上級)*. 株式会社 専門教育出版.

日本語学習】日本人さえ知らない！オノマトペの「3つのルール」. *Meshclass* 日本語, 2022.

辞書 goo 国語辞書、小学館。ハリガリとは何ですか？ 意味や使い方をわかりやすく - goo 国語辞書。URL: <https://dictionary.goo.ne.jp/word/がりがり/#jn-46153>